

Kom op voor tienermeisjes in Malawi

Jaarrapport 2019 Contribute Foundation

Gezonde, kansrijke meisjes in Mangochi, Malawi

Projectperiode april 2017 – december 2021

Inleiding

Voor u ligt het jaarrapport van **Kom op voor Tienermeisjes in Malawi**. In deze rapportage zult u lezen over de belangrijkste activiteiten van ons programma 'Kom op voor Tienermeisjes' in Malawi in de periode januari tot en met december 2019. Het programma is van start gegaan in april 2017 en loopt tot en met december 2021.

Met dit programma draagt Amref bij aan het terugdringen van tienerzwangerschappen en kindhuwelijken in Malawi. Met name in het district Mangochi (36%) komen tienerzwangerschappen substantieel vaker voor dan op nationaal niveau (29%). Amref Malawi werkt in deze districten nauw samen met de lokale overheid en onze partner Dance4Life.

Beoogde resultaten

We willen op 4 verschillende niveaus resultaten behalen:

- Veranderingen beginnen in de **gemeenschap zelf**. Door de dialoog tussen verschillende groepen en met sleutelfiguren binnen de gemeenschappen werken we aan een veranderde houding ten opzichte van seksuele en reproductieve rechten.
- **Jongeren** krijgen vaak verkeerde informatie over seksualiteit. Door middel van een goed curriculum van Dance4Life gaan we met de jongeren in gesprek om hun kennis en houding te veranderen. Ook leren we ze op te komen voor hun eigen rechten.
- Jongeren hebben vaak geen toegang tot voorbehoedsmiddelen en informatie over seksualiteit. Door **gezondheidswerkers** te trainen, zorgen we ervoor dat deze diensten op een jeugd vriendelijke wijze beschikbaar worden.
- Om seksuele gezondheidsrechten voor jongeren blijvend te verbeteren, moeten **overheden** hun beleid en uitgaven op het gebied van seksuele en reproductieve rechten veranderen. Amref pleit hiervoor op districts- en lokaal niveau.

Met dit programma stelt Amref zich ten doel binnen vijf jaar ruim **13.000 volwassenen** en **10.000 jongeren** te bereiken, waarvan circa **7.000 meisjes**, en hen te behoeden voor kindhuwelijken en tienerzwangerschappen.

De twee onderdelen waar Contribute Foundation aan bijdraagt, zijn:

- Het trainen van jongeren om hun leeftijdgenoten voorlichting te kunnen geven op het gebied van gezinsplanning, anticonceptie, tienerzwangerschappen en kindhuwelijken
- Het trainen van gezondheidsmedewerkers, verpleegkundigen en *social workers* en het faciliteren van *outreach clinics*.

Contactpersoon voor Amref Flying Doctors in Nederland:

Margot Kroes-Kam, Coördinator Bijzondere Giften

Schuttersveld 9

2316 XG Leiden

06-28226829/ 071- 5769476

margot.kroes-kam@amref.nl

Inhoudsopgave

1.	2019 in vogelvlucht	4
2.	De doelen en opzet van 'Kom op voor tienermeisjes'	6
	<i>Persoonlijk verhaal: Allender</i>	7
3.	Activiteiten en resultaten in 2019 nader bekeken	8
	<i>Persoonlijk verhaal: Eluby</i>	10
4.	Financieel rapport 2019	11
5.	Hoe nu verder?	12

1. 2019 in vogelvlucht

‘Kom op voor tienermeisjes’ is een bijzonder programma dat met groot enthousiasme wordt uitgevoerd, zowel door de professionals als door de vele jongeren die erbij betrokken zijn. 2019 was weer een vruchtbaar jaar. Belangrijke personen uit de dorpen werden betrokken, er is op grote schaal voorlichting over seksuele gezondheid gegeven, en er werd met succes verder gewerkt aan een cultuur die tienerzwangerschappen en kindhuwelijken moet voorkomen.

Een paar kernactiviteiten

- Met de **outreach clinics** (bezoeken die lokale zorgverleners aan de dorpen afleggen om seksuele en reproductieve gezondheidszorg te verlenen) werden bijna **10.000 mensen**, vooral jongeren, bereikt. Er zijn veel meer *outreaches* uitgevoerd dan gepland: **47 in plaats van 15**. Thema's waren onder meer voorbehoedsmiddelen (family planning), hiv-preventie en zwangerschap.
- Ruim **1.000 jongeren** van 15 tot en met 18 jaar begonnen aan **Journey4Life**, de samen met Dance4Life ontwikkelde training over seksuele gezondheid en opkomen voor jezelf. 82 procent van de deelnemers behaalde een certificaat.
- **20 jongeren** zijn als **change agents** opgeleid. Zij gaven voorlichting op scholen over zaken als de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, kindermisbruik en kinderrechten.

Enkele resultaten

- Het aantal meisjes dat wegens zwangerschap van school ging, daalde in het laatst afgesloten schooljaar naar 45, tegen 72 in het schooljaar daarvoor.
- Als er aanwijzingen waren dat een meisje wilde trouwen, meldden jongeren dat vaak aan dorpsoudsten, zodat er gesprekken konden worden gevoerd met het meisje en haar ouders. Dat leidde regelmatig tot het afblazen van een huwelijk.
- Trouwen onder de 18 mocht volgens de wet al niet in Malawi, maar gebeurde wel nog in Mangochi. Religieuze leiders in de streek verklaarden afgelopen jaar dat ze niemand onder de 18 meer trouwden.

2. De doelen en opzet van ‘Kom op voor tienermeisjes’

Tienerzwangerschappen en kindhuwelijken komen veel voor in het zuiden van Malawi. Dat is geen toeval. Dit gebied is het armste deel van een van de armste landen van Afrika. Veel Malawische jongens trekken als seizoenarbeider naar Zuid-Afrika. Als ze terugkomen, hebben ze voor Malawische begrippen veel geld verdiend. Hopend op een rijke schoonzoon en een bruidsschat stimuleren (of dwingen) ouders hun dochters om te trouwen. Het aantal kindhuwelijken is daardoor extreem hoog: 62 procent.

Inwijdingskampen

De meisjes trekken de aandacht van de jongens door middel van seks. Vaak doen ze dat al als ze 12 of 13 zijn. Seks voor het huwelijk is heel gewoon in dit deel van Malawi. Jongens en meisjes worden zelfs aangemoedigd om hun eerste seksuele ervaringen op te doen. Al jong gaan ze naar zogenaamde inwijdingskampen. Daar leren de meisjes voor zichzelf te zorgen, maar ook hoe ze een man moeten behagen. Soms wordt er in de kampen al met seks geëxperimenteerd.

Na zo'n inwijdingsperiode komt het veel voor dat de meisjes seks hebben met jongens die in Zuid-Afrika hebben gewerkt. Door onbeschermd seks kunnen die jongens hiv hebben opgelopen. Voorbehoedsmiddelen worden in Malawi vóór het huwelijk nauwelijks gebruikt. Daardoor kent de regio veel seksueel overgedragen ziektes en een zeer groot aantal tienerzwangerschappen. De jongens keren tijdens de zwangerschap vaak naar Zuid-Afrika terug. De tienermeisjes blijven achter zonder opleiding maar met een baby.

Cultuuromslag, bewustwording, dienstverlening

Om die grote hoeveelheid tienerzwangerschappen en kindhuwelijken terug te dringen, is het programma ‘Kom op voor tienermeisjes’ opgezet. Het wordt uitgevoerd in 40 dorpen in het Zuid-Malawische district Mangochi en omvat drie elementen:

- 1) **Algehele cultuuromslag.** Leiders, lokale overheden, docenten en ouders worden erop gewezen dat meisjes betere toekomstkansen hebben door hun school af te maken dan door jong te trouwen en kinderen te krijgen.
- 2) **Bewustwording onder jongeren.** Zij worden *peer to peer* benaderd: jonge vrijwilligers geven seksuele voorlichting aan leeftijdgenoten in onder meer jeugdclubs en wijzen op het belang van onderwijs.
- 3) **Betere dienstverlening.** Op gezondheidsposten worden voorbehoedsmiddelen beschikbaar gesteld. Het personeel wordt geleerd hoe het gesprek met jongeren aan te gaan en te wijzen op het belang van anticonceptie.

Persoonlijk verhaal: Allender

Toen Allender naar de middelbare school ging in een plaats op 30 kilometer afstand, moest ze daar naartoe verhuizen omdat haar ouders het vervoer niet konden betalen. Ze deelde er een huis met vriendinnen. Sommigen daarvan hadden vriendjes, en Allender zag dat die dingen voor hen kochten die haar ouders zich niet konden veroorloven. Na een tijdje kreeg Allender zelf ook een vriend. Maar ze gebruikten geen voorbehoedsmiddelen en op haar zestiende was Allender zwanger. Ze werd van school gestuurd en ging weer bij haar ouders wonen. Haar vriend vroeg haar ten huwelijk en haar ouders gaven daar toestemming voor. Maar toen de baby er eenmaal was, verruilde haar vriend Allender voor een ander meisje. Eerst voelde Allender zich diep ellendig, maar daarna kwam ze in actie. Ze wist haar school zo ver te krijgen dat ze terug mocht, en haalde haar examen. Daarna volgde ze met succes een opleiding tot verloskundige. Ze werkt nu in een gezondheidscentrum en adviseert meisjes om voorbehoedsmiddelen te gebruiken en hun school af te maken. Ook laat ze een nieuw huis voor haar ouders bouwen.

3. Activiteiten en resultaten in 2019 nader bekeken

Algehele cultuuromslag

- De 40 nieuw gekozen leden van het *Area Development Committee (ADC)*, de lokale overheid) zijn voorgelicht over het programma. Het ADC heeft toestemming gegeven voor de uitvoering ervan. Het betrekken van de lokale autoriteiten is onontbeerlijk in Malawi.
- Aan groepssessies in drie dorpen namen 112 leiders, raadsmanen, leraren en ouders deel. Voornaamste uitkomst: de liedjes en boodschappen van de jongerenkampen benadrukken voortaan seksuele rechten en family planning.

Bewustwording onder jongeren (onderdeel Contribute Foundation)

- Er zijn 20 *change agents* benoemd: 10 jongens en 10 meisjes. Zij volgden een training over seksuele gezondheid, Journey4Life, die in samenwerking met Dance4Life is ontwikkeld. In 12 sessies van 90 minuten werden ze opgeleid tot zelfverzekerde mensen die gendergelijkheid belangrijk vinden en bestaande sociale normen kritisch kunnen bevragen. Deze *change agents* gaven voorlichting op 10 basisscholen. Eén deelnemer maakte de training niet af. De resterende 19 *change agents* zijn gecertificeerd als *Stand up for Adolescents Champions4Life*. Daarvan zijn er twee later om persoonlijke redenen afgehaakt.
- De *change agents* hebben 90 jongeren les gegeven over geweld veroorzaakt door de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, kindermisbruik en kinderrechten. Hen is uitgelegd waar ze terecht kunnen voor seksuele voorlichting of anticonceptiemiddelen, onder meer in de *youth friendly facilities* in de ziekenhuizen. De meisjes in de groepen hebben afgesproken op elkaar te letten en de dorpsoudsten in te lichten als een van hen zwanger dreigt te worden of dreigt te worden uitgehuwelijkt.
- Op de omslag van 500 schoolschriften is een boodschap geplaatst over seksuele gezondheid en rechten. De Schriften zijn verspreid op 13 scholen en onder de deelnemers van Journey4Life. In Chichew, de lokale taal, staat op ieder schrift: 'Jongens en meisjes, jullie hebben het recht om kindvriendelijke gezondheidszorg te krijgen in iedere gezondheidsvoorziening'.

Betere dienstverlening (onderdeel Contribute Foundation)

- Het Lulanga-ziekenhuis is ondersteund bij het organiseren van *youth friendly outreach clinics*. Tijdens deze *clinics* zijn jongeren en hun families geïnformeerd over seksuele gezondheid en rechten. De onderwerpen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen zijn onder de aandacht gebracht via toneel, zang en groepsbijeenkomsten. Er zijn hiv- en soa-testen gedaan en men kon counseling krijgen over gezinsplanning. In totaal zijn ruim drie keer zo veel *outreach clinics* gehouden dan gepland (47 in plaats van 15), omdat de staf het idee had dat de jongeren anders onvoldoende bereikt zouden worden. In plaats van maandelijks werden de clinics vrijwel wekelijks georganiseerd. Op deze manier zijn 9.896 mensen bereikt. Meer dan de helft van hen waren meisjes en vrouwen. Aan 1.301 van hen zijn tijdens de clinics voorbehoedsmiddelen verstrekt.
- De klinieken boden in 2019 weer anticonceptie aan, waarbij Depo Provera (een injectie) met 69 procent veruit het populairst was, omdat het gebruik ervan makkelijk geheim te houden is. Helaas was het aanbod gering, onder meer door te late bestellingen en een slechte coördinatie. De levering werd in 2019 extra bemoeilijkt door zware regenval die twee bruggen vernielde.

- In totaal hebben 20 man medisch personeel (gezondheidsmedewerkers en verpleegkundigen) hun eerste training afgerond om jongeren zo goed mogelijk te helpen en begeleiden bij vragen rond seksualiteit en reproductieve gezondheid. De focus van de training was: hoe kunnen wij als medisch personeel ervoor zorgen dat jongeren naar de klinieken komen met hun vragen, en hoe kunnen wij jongeren het best begeleiden bij vragen rond seksualiteit en reproductieve gezondheid. Belangrijk onderdeel van deze training was hoe te communiceren met jongeren. Het eerste deel van deze training is succesvol afgerond.
- Daarnaast zijn 40 *social workers* opgeleid om specifiek jonge meisjes counseling te geven ter voorkoming van tienerzwangerschappen en kindhuwelijken. Belangrijk onderdeel van deze training was de culturele omslag, niet alleen bij de ouders en de meisjes, maar ook bij de *social workers* zelf. Alleen bij een culturele omslag kunnen de *social workers* de meisjes goed begeleiden en informeren over hun seksuele reproductieve rechten. Ook van deze training is het eerste deel voorspoedig verlopen.

Persoonlijk verhaal: Eluby

Eluby zat in het laatste jaar van de basisschool toen ze een man van in de 30 ontmoette die net was teruggekeerd uit Zuid-Afrika. Hij had meer geld dan andere mannen in het dorp. Dat vond Eluby interessant, en daarom ging ze er op in toen hij met haar wilde afspreken. Na verloop van tijd stelde de man voor om te trouwen. Eluby voelde daar wel voor, en ook haar moeder was enthousiast, maar haar vader was mordicus tegen. Het lukte hem echter niet zijn vrouw te overtuigen. Wetend dat kindhuwelijken illegaal zijn en dat Eluby goed kon leren, stapte hij op haar schoolhoofd af. Die adviseerde hem om met de politie te gaan praten en gaf hem een brief mee over de kwestie. De politie ontbood Eluby's moeder en vertelde haar niet alleen dat kindhuwelijken verboden zijn, maar ook wat meestal de gevolgen ervan zijn. Het resultaat was dat het huwelijk niet doorging. Eluby rondde met goed gevolg haar basisschool af en zit nu op de middelbare school.

4. Financieel rapport 2019

Financieel Rapport: Kom op voor Tienermeisjes Malawi januari-december 2019

	Activiteiten	Budget 2019	januari-juni	juli-december	Totale uitgaven
1	Trainen van peer educators	5.640	5.858	0	5.858
2	Trainen van lokale jongerenvertegenwoordigers	5.640	1.410	4.230	5.640
3	Trainen van gezondheidsmedewerkers en verpleegkundigen	2.820	1.250	1.570	2.820
4	Maandelijkes outreach clinics	5.076	2.538	2.538	5.076
5	Trainen van social workers	3.008	1.765	1.200	2.965
6	Office kosten Afrika/Malawi: personeel, kantoor benodigheden transport, monitoren en evaluatie	32.791	16.089	16.089	32.178
	Total Budget 2019	54.975	28.910	25.627	54.537

5. Hoe nu verder?

Elk programma of project kent uitdagingen en toekomstplannen, zo ook 'Kom op voor tienermeisjes'. We hebben er een paar op een rijtje gezet:

Toekomstplannen

- Outreach services organiseren voor jongeren die ver van voorzieningen af wonen, zodat ook zij bereikt kunnen worden.
- De Journey4life training ook op 10- tot 14-jarigen richten.
- Het programma ook op niet-schoolgaande jeugd richten.

Uitdagingen

- Zorgen dat er voldoende *change agents* zijn en blijven. Door studie, verhuizing en politieke aspiraties vielen afgelopen jaar drie van hen af. Het is zaak in 2020 en daarna steeds genoeg nieuwe kandidaten te vinden en te behouden, zodat de voorlichting op de scholen niet stagneert.
- De *community based* organisaties waarmee 'Kom op voor tienermeisjes' werkt duurzaam met elkaar laten samenwerken. Dat zorgt ervoor dat er ook na beëindiging van het programma een goede basis blijft bestaan om tienerzwangerschappen en kindhuwelijken tegen te gaan.

